

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

_____. _____. 20 ____ № _____

Голові Національної комісії
з цінних паперів
та фондового ринку
Руслану МАГОМЕДОВУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людина і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та відповідно до статті 22 Основного Закону України не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого за статтею 3 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» є, зокрема:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№2268.2/М-5307.3/23/23/45.3 від 10.03.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 10.03.2023 15:54
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

У рамках реалізації зазначених вище норм вказаного Закону та у межах проваджень за скаргами [REDACTED] та [REDACTED], відкритих відповідно до статті 16 Закону, мені, як Уповноваженому стало відомо про рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) від 30.03.2022 № 226 «Про тимчасове призупинення інформування НКЦПФР».

Так, у пункті 1 цього рішення зазначено, що «тимчасово до припинення воєнного стану призупинити інформування про стан виконання актів та доручень Президента України, Кабінету Міністрів України, актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та надання відповідей на звернення підприємств, установ та організацій, звернення громадян на запити на публічну інформацію, що не стосується воєнного стану, військової діяльності, надання медичної допомоги, евакуації населення тощо».

Необхідно зазначити, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права; Конституція України має найвищу юридичну силу; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8); правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством; органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (стаття 19).

Відповідно до статті 40 Конституції України усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 Конституції України.

Конституційне право на звернення до суб'єктів владних повноважень, гарантоване статтею 40 Основного Закону України, є одним із 18 прав і свобод людини і громадянина, яке не може бути обмежене навіть в умовах воєнного або надзвичайного стану відповідно до статті 64 Конституції України.

Отже, обмеження конституційного права громадян, організацій направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення та отримувати відповідь навіть в умовах воєнного стану є незаконним.

Водночас гарантоване положеннями частин другої, третьої статті 34 Конституції України право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію може бути обмежено законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації та інформації, що становить суспільний інтерес визначено у Законі України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон).

Згідно зі статтею 3 Закону право на доступ до публічної інформації гарантується, зокрема, обов'язком розпорядників інформації надавати та оприлюднювати інформацію, крім випадків, передбачених законом.

У Законі не передбачено право розпорядника інформації залишати без розгляду запити на інформацію.

При цьому у статті 22 Закону наведено вичерпний перелік підстав для відмови у наданні інформації, зокрема:

1) розпорядник інформації не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит;

2) інформація, що запитується, належить до категорії інформації з обмеженим доступом відповідно до частини другої статті 6 цього Закону;

3) особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила передбачені статтею 21 цього Закону фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком;

4) не дотримано вимог до запиту на інформацію, передбачених частиною п'ятою статті 19 цього Закону.

Отже, у разі, якщо у НКЦПФР є підстави вважати, що запитувана інформація є інформацією з обмеженим доступом (конфіденційна, таємна, службова), то НКЦПФР має право відмовити у її наданні на підставі пункту 2 частини першої статті 22 Закону за умови дотримання сукупності вимог, передбачених частиною другою статті 6 Закону, а саме:

1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;

2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;

3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні (частини друга статті 6 Закону).

Таким чином, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.03.2022 № 226 «Про тимчасове призупинення інформування НКЦПФР» суперечить положенням статей 34, 40, 64 Конституції України, законам України «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян».

Подання Уповноваженого є актом реагування, який вноситься, зокрема до органів державної влади, їх посадовим і службовим особам для вжиття відповідних заходів щодо усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина. Відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством. (статті 15, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»).

На підставі викладеного та з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених неправомірними діями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, і недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», статтями 3, 14, 17 Закону України «Про доступ до публічної інформації», статтею 28 Закону України «Про звернення громадян»,

п р о ш у:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема скасувати рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.03.2022 № 226 «Про тимчасове призупинення інформування НКЦПФР».

2. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити мене.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

